

Dönem : 1

Toplantı : 6 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 984

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/497; Cumhuriyet Senatosu 2/223)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 283)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2/497-4194/24690*

10 . 7 . 1967

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 7 . 7 . 1967 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

F. Bozbeğli
Millet Meclisi Başkanı

NOT : Bu teklif 28 . 4 . 1967 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 7 . 7 . 1967 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 283)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/223
Karar No. : 139*

14 . 7 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 7 Temmuz 1967 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi Millet Meclisi Başkanlığının 10 Temmuz 1967 tarihli ve 4194-24690 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle komisyonumuz 14 Temmuz 1967 tarihli Birleşiminde Adalet Bakanlığı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Teklif, 780 sayılı Af Kanununun 9 ncu maddesinin ilk fıkrasında değişiklik yapılarak, maddenin uygulanmasında kanunun 1 nci maddesinin (D) bendi hükümlerinin de saklı bulunmasını ve yine 9 ncu maddenin (A) bendi metninde değişiklik yapılarak T. C. Kanununun 147 nci maddesinin aynı kanunun 168, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen hallerini de kapsıyacak şekilde affın kapsamına alınmasını öngörmektedir.

Bilindiği üzere 780 sayılı Af Kanununun yasama organımızdaki müzakerelerinin Millet Meclisi Genel Kurulu görüşmeleri safhasında birinci maddeye bir (D) fıkrası eklenerek, T. C. Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan dolayı ölüm veya müebbet hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların ölüm cezalarının müebbet ağır hapse; müebbet ağır hapis cezalarının da otuz sene ağır hapse çevrilmesi sağlanmış idi.

Ancak uygulamada, söz konusu birinci maddenin (D) fıkrası hükmü, bu kanunun istisna kılınan halleri ihtiva eden 9 ncu maddesinin birinci fıkrasında saklı tutulan hükümler meyanda gösterilmediği için bazı hallerde tatbik olunamamıştır. Bunun müşahhas bir misali olarak da halen Millet Meclisi Adalet Komisyonunda bulunan Çanakkale ilinin Yenice kazası Çınarcık köyünden Hüseyin oğlu Emine'den doğma 1942 doğumlu Mehmet İnanç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Başbakanlık tezkeresiyle N'rdanin Çiftlik bucağı Duvarlı köyünde Döndü ve M. Kaya'dan doğma 1937 doğumlu Er Muzaffer Cullâs'ın ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Başbakanlık tezkereleri teşkil etmektedir. Bunlardan ikincisi, Askerî Ceza Kanununun 91 nci maddesi, 780 sayılı Kanunun 9 ncu Maddesinin (c) bendi uyarınca affın kapsamı dışında bırakıldığından hadisede birinci maddenin (D) fıkrası hükmü uygulanamamıştır.

Yapılan değişiklik ile dokuzuncu maddenin birinci fıkrası hükmünde diğerleri meyanda birinci maddenin (D) fıkrasının da saklı kaldığı belirtilmek suretiyle fıkranın uygulanmasına bir genellik kazandırılmaktadır. Bunun da içtimai mülâhazalara ve adalet hissine uygun olduğu kanaati üstün gelmiştir.

Keza, aynı maddenin (A) bendinde yapılan değişiklikle TCK'nun 147 nci maddesinin aynı kanunun 168, 171 ve 172 nci maddelerinde şekillerinin de affın kapsamına alınması sağlanmaktadır. Filhakika, gerekcede de belirtildiği gibi 10 Ekim 1965 seçimlerine kadar geçen sürenin özellikle siyasi hayatımız için bir intikal devresi mahiyeti göstermesi bu devre içinde vukua gelen hadiselerin değerlendirilmesinde bu mahiyetin nazardan uzak tutulmamasını gerektirmiştir. Binnetice, içtimai mülâhazalarla bu intikal devresi içinde işlenmiş bu kabîl suçlardan dolayı mahkûm edilmiş bulunanlarla: aftan hariç tutulan maddelere göre ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların da bu kanun hükümlerinden istifadeleri faydalı mülâhaza edilmistir.

Bu esasları ihtiva eden teklif komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Bu Kanunda Başkan ve

Sözcü

Kastamonu
A. N. Tuna

Tabii Üye
Muhalifim
M. Ataklı

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
A. Artuş

Bursa
Ş. Kayalar

Diyarbakır
S. Cizrelioğlu

Samsun
R. Rendeci

Sivas
R. Öçten

Tekirdağ
H. Mumcuoğlu

Tokat
Muhalifim
Muhalefet şerhi eklidir
Z. Betil

Elâzığ
Muhalifim
S. Hazardağlı

MUHALEFET ŞERHI

1. Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi, bu kanunun 1 nci maddesi ile konulan (kaideler) e (istisna) teşkil eden hallerden bir kısmını göstermektedir.

1 nci maddenin (D) bendinde, ölüm cezasına mahkûm edilenlerin cezalarının müebbet ağır hapse ve müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilenlerin bu cezalarının da otuz yıl ağır hapse çevrilecekleri şeklinde ifade edilen kaide, istisnası olmayan mutlak bir kaide değildir. 9 ncu madde, bu kaidenin de istisnalarını saymaktadır. İstisna, kaideyi bozamaz, bilâkis teyideder. Başka deyim ile birinci maddenin (D) bendi, hangi suçtan mahkûm edilmiş olursa olsun ölüm cezasına hüküm giyen kimsenin cezasının müebbet ağır hapse ve müebbet ağır hapis cezasına hüküm giyen kimsenin cezasının da otuz yıl ağır hapse çevrilmesini öngören mutlak bir kaideyi değil, 9 ncu maddede sayılan suçlar dışında kalan suçlardan dolayı ölüm cezasına hüküm giyen kimsenin cezasının müebbet ağır hapse ve müebbet ağır hapse hüküm giyen kimsenin cezasının da otuz yıl ağır hapse çevrilmesini öngören bir kaideyi ihtiva etmektedir. 780 sayılı Kanunun yayımlanan şekli ile kabulünde bu yönden işlenmiş bir hata yoktur. 780 sayılı Kanunda bu şekilde, yani istisnaları ile birlikte tesbit edilmiş bulunan bir kaidenin, istisnasız kaide haline getirilmesi için de haklı bir gerekçe yoktur.

2. T. C. K. nun 147 nci maddesinde yazılı suçun, 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin (A) bendinde sayılan istisnalar arasından çıkarılması için de haklı hiçbir gerekçe ileri sürülememiştir.

Üzerinden henüz tam bir yıl bile geçmemiş bulunan bir Af Kanununun, şümul sahasını genişletecek şekilde değiştirmekte, toplum için hiçbir fayda mütalâa edilemez, bilâkis sakıncalar doğar.

Mehmet İnanç ve Muzaffer Cullas haklarında hükmedilen ölüm cezalarının hafifletilmesi uygun görüldüğü takdirde de sadece bu iki şahıs hakkında bir af kanunu çıkarma yoluna gitmek uygun olur.

Bu sebeplerle, kabul edilen kanun teklifine muhalif bulunuyorum.

Zihni Betil

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Aşağıda yazılı bendlerde gösterilen suçlar 1 nci maddenin (D) bendi ile 2, 4 ve 5 nci maddede hükümleri saklı kalmak şartıyla bu kanunun hükümleri dışında bırakılmıştır.

A) Türk Ceza Kanununun 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 ncu maddelerinde ; 135 nci maddenin 2 nci bendinde ve 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156 ve 157 nci maddelerinde yazı-

ANASAYA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

lı suçlar ve bunların 163, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen şekilleri; 163 ncü maddenin 1 nci fıkrası ile 164, 165 ve 166 ncı maddelerinde yazılı suçlar, zimmet, ihtilâs, irtikâp ve rüşvet suçları; 339, 340, 341, 403, 404 (2 nci bend birinci fıkrası hariç), 405, 406, 407, 408, 414, 415, 416, 417, 418, 429 ve 430 ncu maddenin birinci fıkrası ile 431, 435, 436, 440, 441, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 498, 499, 503, 506, 508 ve 510 ncu maddelerinde yazılı suçlar. Ancak;

1. Kaçırmanın evlenmek maksadiye yapıldığı ve kaçırılan kimsenin ırzına geçilmediği ve 416 ncı maddenin son fıkrasının asli hüküm olarak tatbik edildiği,

2. Türk Ceza Kanunu ile Askerî Ceza Kanuna göre zimmet ve ihtilâs suçlarından dolayı, hükmen tesbit edilmiş zararın tamamen ödendiği,

3. Türk Ceza Kanununun 491, 492 ve 493 ncü maddelerinde yazılı suçlardan, 18 yaşını bitirmemiş bulunanlar tarafından işlendiği,

Hallarda bu kanunun 1 nci maddesi uygulanır.

4. İrtikâp ve rüşvet suçları ile Türk Ceza Kanununun 339, 340, 341, 503 ve 508 ncı maddelerinde yazılı suçlardan dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek olan hürriyeti bağlayıcı cezaların üçte ikisi ve para cezalarının tamamı affedilmiştir.

Ancak hürriyeti bağlayıcı cezadan vamlacak indirme on aydan az ve üç seneden fazla olmaz.

MADDE 2. — Bu kanun 9 . 8 . 1966 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa ve Adale Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.